

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Dezertorii.

Invaziunile rusești din nordul și nord-ostul țării noastre au produs în populație o agitare cu totul de prisos.

Chiar și oameni de ai autorităților și-au părăsit postul și au luat-o la fugă, lăsând în urmă-le populația neorientată și înspăimântată, care s'a refugiat și ea, cum a putut. S'au iscat tumulturi la gări, pretutindeni, și în drumul lor refugiații trăgeau după sine nouă și nouă roiuri de fugari; iar primejdia invaziei străine lua, de-a dreptul, proporțiile unei catastrofe.

După două-trei zile de fugă inutilă, refugiații oprindu-se în vre-un loc, s'au putut convinge lesne, că nū era nici o primejdie absolut iminentă. Fugarii au început a se înapoia la vetrele lor, pe cari le-au aflat așa cum le părăsiseră; funcționarii și-au reluat firul agendelor și vieța a reîntrat în alvia ei obșnuită, după ce inamicul a fost alungat peste graniță, sau e silit să se retragă sub poalele Carpaților.

Refugiarea aceasta nesocotită nu are nici un rost, mai ales că ministerul atrasese, de cu bună vreme, atenția populației să nu-și părăsească vetrele — mai ales funcționarii să nu-și părăsească slujba — fără a avea motive mai serioase. Și motive serioase s'a dovedit, că nu aveau. În cele 3—4 locuri, prin cari a invadat inamicul, s'a purtat pretutindeni cu destulă considerație față de locuitori.

N'au jăfuit, n'au incendiat, n'au împușcat pe nimeni. Dacă au avut lipsă de ceva, au plătit cu bani gata, toate articolele, pe cari le cereau. Unde subsistă adevărată primejdie, (adeacă în teritorul, unde avea să se desfășore lupta) aușoritățile s'au îngrijit, de cu bună vreme, ca satele să fie evacuate.

Se nu se mai sperie deci nimeni degeaba. Locuitorii pașnici n'au ni-

mic a face cu războiul și inamicul nu le va face nici un năcaz, decât în cazul, că *locuitorii* ar încercă să opună rezistență.

Să rămână deci fiecare acasă. Mai ales funcționarii publici să rămână, căci fuga lor nemotivată este interpretată ca *dezertare* și aceasta aduce după sine pedeapsa corăspunzătoare: amovarea din post.

Vitejia Românilor în armata austro-ungară. Cetim în „Neue Freie Presse” de alaltăieri:

Biroul ungar de corespondență publică următorul comunicat:

Ziarele înregistrează numeroase exemple de vitejie și bravură deosebită, prin cari s'au distins la diferite prilejuri soldații de naționalitate română din armata austro-ungară. Se reamintește cu deosebire ordinul de zi al armatei din 1 Septemvrie, în care se citează cu cele mai mari elogii corpul XII de armată compus în trei părți din patru din Români, fiindcă acest corp s'a ținut atât la atac cât și în apărare timp de 6 zile în mod eroic în fața dușmanului contribuind astfel la repurtarea victoriei.

Tot atât de glorios s'a afirmat în 27 August și regimentul 62, care e compus în cea mai mare parte din Români. Acest regiment a primit ordinul să atace pe dușman la pădurea spre ost de Dunajow și să-l scoată din pădure. Regimentul însă n'a putut intra întreg în acțiune și astfel ordinul primit a fost executat de o singură companie într'un mod atât de bravuros, încât Rușii, cari erau cam tvei batalioane, au părăsit în fugă pozițiile lor în fața atacului cu bajoneta.

Aceste fapte desmint în mod convinsător svonorile lățite prin presa nouă ostilă, că soldații români nu dau probă, umăr la umăr cu celelalte naționalități, — de viteji și curaj eroic. „Gazeta”.

Doleanțe românești. Sub acest titlu profită un anonim să exploateze recenta hotărre a României relativ la continuarea neutralității, pentru a arăta în coloanele ziarului „P. Lloyd”, cari sunt acele doleanțe ale Românilor din Ungaria, prin a căror satisfacere are quazi să se honoreze această hotărre unanimă a șefilor de partid ai României.

Toate doleanțele noastre se reduc în acest articol la trei puncte:

1. Revizuirea învățământului, având a se înlătura asperitățile legilor relativ la învățământul popular.

2. Revizuirea legilor electorale, ca să li-se dea Românilor posibilitatea a se prezenta în număr mai corăspunzător în parlament.

3. Amnestie celor condamnați din procese politice.

Credem că nu este trebuință a sublinia, că întru cât aceste doleanțe sunt prezentate ca venite din partea partidului nostru național trebuie să le declarăm *apocrife*.

Guvernul este însă, de pe vremea tratativelor cu contele Tisza, în măsură a cunoaște mai precis doleanțele Românilor.

(Drapelul).

Japonezii au ocupat insula Jalni. Biroul telegr. ung. primește din Tokio următoarea telegramă:

O trupă de marinari japonezi a ocupat fără de nici o împotrivire insula Jalni, cea mai mare din grupul insulelor Marschall.

Aceste insule aflătoare în Oceanul Pacific sunt sub stăpânire germană.

Taxele de vamă pentru cereale au fost suspendate. Budapesta 8 Oct.

„Tudositó” anunță: Urcarea continuă și repetină a prețului bucatelor, ce s'a observat în timpul din urmă și care pe lângă toată recoalta nefavorabilă și evantul potențat de bucate, reclamat prin purtarea războiului, totuș nu se dovedește deajuns justificată, a îndemnat guvernul, ca cedând dorințelor juste ale consumatorilor, din zi în zi tot mai mari, cari urgitează suspenderea provizorie a vămilor de bucate și ținând seamă de aceste pretenziuni ale publicului să suprimă pe anumit timp perceperea vămilor pentru bucate. Ordinațiunea referitoare la aceasta va apărea în numărul foi oficiale de mâne. Aceasta ordinațiune se referă la importul cerealelor: grâu, săcară, orz, ovăs, porumb și a leguminoaselor, mazere, fasole, linte; mai departe la făină și tărâțe. Dispoziția aceasta, făcută în interesul publicului, între împrejurările actuale economice, va fi primită de sigur cu multă satisfacție.

(Biroul de presă al ministr. prez.)

Cum au șpionat rușii ținuturile din Carpați? Foile din Cracovia scriu despre invaziunea rușilor prin pasul dela Uzsok. Rezultatul acesta provizor și nelsemnat din punct de vedere strategic, — scriu aceste ziare —, Rusia are de al mul-

tămi spionajului său cutezător. De data

aceasta spionajul a fost făcut de Franța, care pentru scopul acesta a jertfit suma de trei milioane. În primăvara anului acestuia au apărut prin Galiția comercianți, cari s'au oferit a cumpăra ținutul dela hotarele Ungariei și Galiției, numit Bytkow. S'a format un consorțiu francez, în fruntea căruia stătea un anumit conte Monjeau. Nu peste mult au sosit la Drohobycz, Borislow și Bytyow o mulțime de ingineri francezi. Automobile alergau încontinuu prin aceste ținuturi. Au făcut o mulțime de măsurări și au cumpărat ținutul Bytkow cu douăzeci milioane. Încă în Iunie au dat ca arvună două milioane și un milion pentru spese și provizii. Restul din suma cumpărării avea să se plătească în luna lui Iulie. S'a întâmplat însă, că francezii pe neașteptate au abzis de târg, declarând de pierdute cele trei milioane, cari le-au plătit.

Dupăcum s'a descoperit acum, nu mai încape nici îndoială, că scopul principal al francezilor n'a fost cumpărarea teritorului Bytkow, ci spionarea ținuturilor din Carpați, ceea ce a ajutat foarte mult invaziunea de acum a rușilor prin pasurile din Carpați.

Helgoland.

Cam la 70 km. depărtare dela gura Elbei și a Weserului, din luciul întins al mării nordice, se ridică o singură insulă: *Helgoland*. Formațiunea insulei se abate dela a celorlalte insule frisice, deoarece întreg *Helgolandul* este un puternic bloc de stâncă, cu o suprafață plană, de o lungime 1700 metri. Insula are forma unui ic și la periferie se poate ușor percurge în trei sferturi de oră. O bucată de munte este întreg teritoriul acesta cu pereți de piatră de nisip, cari se ridică din apă la 60 metri înălțime. Din depărtare oferă o priveliște frumoasă, cu pereții ei roșietici, brăzdați de vine albe de piatră și cu suprafața verde, acoperită de un subțire strat de pământ, pe care se află o săracăcioasă pășune pentru oi. Agricultură pe acest loc sterp nu se rentează, de abia câteva straturi de cartofi se cultivă de cătră locuitori.

În partea sud-estică a insulei s'a așezat un strat mare de nisip, pe care se află astăzi orașul inferior, din care două sute de trepte duc pe perețele stâncii la orașul superior, ce se află deasupra. La doi kilometri spre est dela *Helgoland* este un mic ostrov numit *Düne*, care e o stațiune balneară de primul rang și e cercetat vara cam de 30 mii oaspeți, cari contribuie în mod însemnat la susținerea celor două mii locuitori ai *Helgolandului*. — În vechime aceste două insule formau un singur teritor. Valurile însă au dus pe încetul podmolul dintre ele, încât azi numai luntrițe și bărci transportă și aduc oaspeții iarăș în frumoasele otele de pe teritoriul inferior al *Helgolandului*.

Insula *Helgoland* a aparținut pe vremuri imperiului britanic. În anul 1870 servia încă de bază flotei franceze pentru eventuale operații. Îndatăce împăratul Wilhelm II a ajuns pe tron, cunoscându-i importanța strategică pentru viitoarea politică maritimă a Germaniei, a oferit un teritor african guvernului englez, în schimbul *Helgolandului*. Schimbul s'a făcut la anul 1890 și foile engleze jubilaau de bucurie, că au primit teritoriul uriaș în proporție cu stân-

coasa insulă din marea nordică. Cât le-a fost însă surprinderea și năcazul de nedescris, când au văzut, că guvernul german, cu ce intenții a intrat în schimb. La 1902, Germanii au clădit aci un far puternic, a cărui intensitate de lumină este de 30 milioane unități și e cel mai mare turn luminător de pe fața pământului.

Insula era demult o pradă a valurilor furioase, cari deteriorau în mod vădit țărmii mai ales în partea vestică, amenințând cu prăbușiri continuie stâncile din jur. Păraiele de apă de pe suprafața insulei rodeau de asemenea la stâncile de nisip, astfel că guvernul german s'a văzut necesitat a prinde în brăuri puternice de beton întreg țărmul de vest, care azi sfidează nepăsător și viforele cele mai groaznice, ce se năpustesc asupra țărmurilor.

Din 1910 insula formează o bază de operațiune pentru flota germană. Jur împrejur s'au așezat în crepăturile stâncilor tunuri grele, cari aruncă gloanțe de șase sute fontzi în uriașe semicercuri spre marea deschisă, dând scut sigur flotei germane în caz de războiu. Clădirea unui port de războiu s'a început la anul 1908 și a costat până acum 30 milioane mărci, având destinația, ca la caz de nevoie, vasele de războiu mai mici și vapoarele comerciale să-și poată afla scăpare într'insul.

Când la anul 1907 francezul *Adden* a vizitat fortificațiile ridicate de germani pe insula *Helgoland*, a rămas uimit de celeace

a văzut. În darea de seamă publicată în *Eclair*, numește *Helgolandul Gibraltarul german!* Au răs cu toții, când împăratul Wilhelm la anul 1890 a schimbat *Zanzibarul* și *Vitu* pentru *Helgoland*. Foile engleze nu mai puteau de bucurie. A venit apoi un alt cântec. Descrie apoi fortificațiile germanilor împotriva valurilor și împotriva eventualelor flote inimice și e în măsură extraordinară surprins de vieața marinariilor de pe această insulă. „Se lucră aci cu o febrilitate fără păreche, e un fel de mobilizare continuă aci, pe care poporul o îndeplinește cu mândrie și entuziasm. Pretutindenea stăpânește o încredere în forțele proprii, o tinereță viguroasă, care nu se vede airea. Se poate zice, că s'a ridicat *Sigried* din morți și își ascute sabia“.

Din informațiile publicate de foi, privitoare la operațiile flotei germane și engleze, cititorilor noștri le este la tot cazul cunoscut numele insulei *Helgoland*. Se vorbea într'und rând de un atac nocturn al flotei engleze împotriva nărilor germane aflătoare în portul maritim dela *Helgoland*, de atunci însă lumea s'a liniștit și azi și superba flotă engleză își ține vapoarele departe pe marea deschisă, fără a cuteza să vină în apropierea insulei, cu atât mai zadarnice sunt eforturile englezilor, împotriva porturilor de războiu germane *Wilhelmschafen* și canalul dela *Kiel*, aflătoare în dosul *Helgolandului*, o fortăreață inexpugnabilă, împinsă pe mare înainte, este insula *Helgoland*.

Războiul european.

Rentoarcerea la Sighet.

Sighetul-Marmației 8 Oct. »Buda-pesti Tudósító« a primit azi a. m. următoarea telegramă:

»Toate autoritățile s'au rentors la locul lor. Comunicația de tren a reînceput. Telegraful și telefonul funcționează normal. Populația, care în săptămâna trecută părăsise orașul, acum s'a reîntors din nou.

*

Agenția Telegr. Ung. anunță:

Vestea recăștigării *Sighetului Marmației* a produs o bucurie de nedescris între miile de refugiați din *Oradea-mare*. Mulți s'au reîntors la ale lor încă în cursul zilei de ieri.

Direcțiunea poștei și a telegrafului din *Oradea-mare* a comunicat refugiaților, că de aseară comunicația trenului cu *Sighetul Marmației* s'a restabilit. Direcția poștei s'a îngrijit și de aceea, ca personalul tehnic al poștei și telegrafului din *Maramurăș*, care se află în *Oradea-mare*, să se reîntoarcă imediat la stațiunea sa, unde s'au restabilit liniile de telegraf și telefon, pe cari le desfăcuseră.

Comitele suprem *Hlatky* a comunicat cetățenilor prin placate eliberarea *Sighetului Marmației*.

Alungarea rușilor din Maramurăș și Bistrița.

Trimisul ziarului «*Magyarország*» în raportul său despre alungarea rușilor din *Maramurăș* și *Bistrița*, scrie următoarele:

Trupele rusești, după ce au ocupat *Sighetul Marmației*, în 4 a. l. c. au înaintat până la *Hosszumezô*. Marți dimineața la 9 ore rușii au evacuat orașul *Hosszumezô* și în poziții nouă s'au așezat la *Sighet*, după ce trupele noastre din *Hust*, cu legiunea din *Galiția* au început avansul în trei coloane. Focul de artilerie al Rușilor din *Sighet*, n'a făcut nici o stricăciune la *Hosszumezô*.

Marți noaptea la 11 ore, rușii nemaiputând rezistă atacurilor noastre, au părăsit *Sighetul*.

La intrarea în *Sighet*, comandantul rusesc a oprit locuitorilor să dea ostașilor beuturi, spunând că numai mâncări și țigarete le pot da. Trupele rusești n'au terorizat populația, dar au intrat în multe case, răpind o mulțime de lucruri. Ofițerii ruși s'au încvartirat în locuința comitetului suprem. În oraș au venit ca la trei mii de ruși, aproape toți ostași călăreți. Au adus și mai multe tunuri. Dela orașeni au pretins 180 mii

coroane haraciu. Membrii antistiei oraşului au fost prinşi ca ostăţici, dar la retragerea lor, au fost eliberaţi.

Retragerea ruşilor s'a întâmplat pe neaşteptate, astfel că ruşii în graba cea mare şi-au lăsat acolo şi un tun. Imediat după depărtarea ruşilor, a intrat în oraş legiunea polonă, care a şi început a alungă pe Ruşi între Fehéregyház şi Craci, unde au voit să treacă peste Tisza. Dar focul înverşunat al artileriei noastre îi urmăria într'una, încât ruşii şi-au aruncat în Tisza un tun.

Miercuri seara se auziau dinspre Szarvaszó bubuitul de tunuri, semn, că lupta cu ruşii aici decurgea. Tot Miercuri seara, a sosit la Sighet şi comitele suprem Nyegre László, care peste noapte a rămas deja în oraş.

Comisarul guvernial Bethlen Odön a comunicat locuitorilor din Bistriţa, cari fugiseră de frica ruşilor la Cluj, că armatele noastre au învins pe ruşi în satul Telcs, — între Sighet şi Bistriţa, — Ruşii s'au retras în direcţia Magyarláros. Patru mii de ruşi au fost făcuţi prizonieri.

Armata rusească bătută la Telci, venind în jos pe valea Vişăului, a ajuns şi în comitatul Bistriţa-Năsăud. Comuna Telci e în comitatul Bistriţa-Năsăud, cercul pretorial Năsăud, are 659 fumuri, şi 3283 locuitori.

Comisarul guvernial comunică totodata, că pasul Rodnei şi număroasa noastră oştire, ne dau garanţă deplină, că ruşii nu vor mai cuteză să invadeze pe teritorul ţerii.

Luptele din Galiţia.

Telegramă particulară primită în 9 Oct. a. m.

Budapesta 8 Oct. Comunicat oficial dat în 8 Oct. la amiazi, sosit seara la 7 ore.

Înaintarea continuă a trupelor noastre, au respins ieri pe duşman la Baritz, spre vest dela Dinovow, dealungul şoselei ce duce spre Przemysl; şi am recucerit oraşul Rzeszow, unde am capturat mai multe tunuri. Dela coloana, ce s'a refugiat spre unghiul Vistulei, am făcut o mulţime de prizonieri, şi am luat multe vehicule. Repetitele atacuri vehemente îndreptate împotriva cetăţii Przemysl, le-am respins în mod strălucit. Duşmanul a avut mai multe mii de morţi şi răniţi.

General Höfer,

substit. şef. de stat major.

(Biroul de presă al ministr. prezid.).

Luptele din Maramurăş.

În luptele victorioase de lângă Sighetul Marmaţiei, au emulat în eroism

gloatele maghiare şi cele din ostul Galiţiei. precum şi legionarii poloni.

General Höfer,

substit. şef. de stat major.

(Biroul de presă al min. prez.)

Ruşii alungaţi până la Rahó.

Trupele noastre urmăresc cu înverşunare trupele ruseşti cari s'au strecurat prin câteva comitate din nord, dela Sighet ruşii au cercat să-şi ocupe poziţii nouă la Nagyócskó, dar ostaşii noştri i-au scos si de aici fiind siliţi să se retragă la Lonca. Dar nici aici nu s'au putut susţine împotriva atacului nostru vehement, de aceea s'au retras la Rahó. Ostaşii noştri sunt în urmele lor şi astfel avem nădejde că rămânerea lor nici aici nu va fi de lungă durată, deşi ostaşii tuşi opun cu multă încăpăţinare.

Războiul cu Sârbia.

Telegramă particulară primită în 9 Oct. a. m.

Budapesta 8 Oct. Comunicat oficial, sosit sara la 7 ore. Acţiunile pornite pentru curăţirea de inimi a Bosniei, au avut nouă rezultate. La succesele ce le-am câştigat faţă de trupele Muntenegrine, se adaugă acum. o înfrângere totală ce au suferit-o trupele sârbeşti, cari au invadat fără luptă pe la Visegrad în ţară. Coloana lor nordică dinspre Srebrenica am respins-o deja peste Drina, către Baria Baste. Grosul armatei lor de sub comanda generalului Bozanovici Milos, fost ministru de războiu, ce înaintase spre Romanja Planina, a fost zdrobit complet într'o luptă de 2 zile; şi inamicul a putut scăpa, de a nu fi prins, numai prin fuga repede. Un batalion al regimentului 11 de completaşi l-am capturat, dimpreună cu mai multe tunuri de repetiţie.

Nimic deciziv în Franţa.

Telegramă particulară primită în 8 Oct. seara la 7 ore.

Berlin, 8 Oct. Cartierul general comunică cu datul de Oct. la 10 ore sara: În Franţa luptele de pe flancul drept al armatei, încă nu au dat rezultat deciziv. Înaintarea Francezilor în Argonnes şi pe frontul nord-ost dela Verdun, a fost respinsă.

Căderea Antwerpenului iminentă.

Telegramă particulară primită în 8 Oct. seara.

Fortul Brohem dela Antwerpen este în posesiunea noastră. Ofenziva noastră a trecut peste punctul Nethe şi pe inamic l-am bătut pe teritorul dintre brăul interior al forturilor şi

l-am respins în Antwerpen. Am capturat, pe teritor deschis, patru baterii grele, 52 tunuri de câmp, multe mitrailere, între cari şi englezeşti.

Ruşii respinşi în Polonia rusească.

Telegramă particulară primită în 8 Octomvrie seara.

Ofenziva rusească a fost respinsă în guvernamentul Suwalki. Ruşii au pierdut 2700 prizonieri şi 6 mitrailere. În lupte mai mici date cu succes în Polonia, dela Iwangozrod spre vest, am capturat 4800 prizonieri.

(Biroul de presă al ministr. prezid.).

Comunicat german.

Telegramă particulară primită în 9 Oct. seara.

Bpesta 9 Oct. 1914. A. T. U, anunţă din Berlin:

Statul major comunică dela cartierul general: se anunţă cu datul de 8 Oct. că de pe câmpul de luptă dela vest nu se pot anunţa evenimente decizive. Înaintăm la St. Michelin şi în pădurile Argonnes.

Am ocupat fortul Breendonk dinaintea Antwerpenului; atacul şi în contra liniei interne de forturi şi bombardarea părţilor din oraş, cari sunt la spatele acestora după-ce comandantul oraşului a declarat, că ia toată răspunderea încă a început. O bombă aruncată din un aeroplan duşman, a spart coperişul hangarului dela Düsseldorf, nimicind scoarţa unui balon.

În ost, coloana rusească, ce înaintează din spre Lomza, a ajuns la Lyck.

(Biroul de presă al min. prez.)

Diverse.

Cazuri de holeră în Sibliu. Dintr'un transport de soldaţi bolnavi au murit în 3 Octomvrie patru inşi, în 4 şi 5 Octomvrie câte unul. Cercetarea microscopică a constatat, că soldaţii au murit de holeră aziatică. Ceilalţi tovarăşi — 8 cu totul — cari au stat în aceeaş odaie, au fost duşi în lazaret, iar restul transportului este asemenea izolat. Alt caz nou de holeră nu s'a mai ivit.

Cum au intrat ruşii în Lemberg. Budapesti Tudositó descrie intrarea ruşilor în Lemberg, după informaţiile oficiale ruseşti, de aici reţinem următoarele:

În dimineaţa zilei de 3 Septemvrie au apărut mai întâiu patrulele ruşilor în fruntea ofiţerilor lor. O parte mai mare a mers înaintea casei oraşului, unde aşteptau membri consiliului comunal. Comandantul a provocat pe reprezentanţii oraşului să meargă la porţile oraşului şi să primească trupele ruseşti.

Cele dintăiu trupe rusești au intrat sub comanda generalului *Rode*, care peste câteva zile a căzut în lupta dela Grodek. Comandant al armatei din Galiția oștică a fost numit generalul *Ruski*.

Gubernur al Lembergului a devenit generalul *Semere Netyev*, care a dat mai multe ucizuri, astfel a ordinar, ca toți locuitorii să-și predeie armele autorităților. Casele oamenilor refugiați au fost sigilate oficios. În oraș s'a decretat starea de asediu. După lupta dela Grodek în Lemberg au adus o mulțime de răniți, încât edificiile publice nu erau de ajuns pentru așezarea ostașilor.

Spionagiul rusesc. Citim în „Aradi Közlöny“ (29 Sept. Un ofițer de honvezi întors acasă ne povestește următoarele:

— Eram de 4 zile și 4 nopți în lucru. Luptă de tunuri, apoi retragerea inamicului, până ce a căpătat întăriri. Atac de baionetă, iarăș urmărire, și tot așa, până eram ca la 30 kilometri sub Lublin.

Având să cercetăm un câmp de lângă un sat am pus ficiorii rând, pe câțiva metri unul de altul, ca un lanț viu, și așa am cercetat locul. Dela o vreme ne-am oprit să odihnim. Șirul meu de ficiori era înaintea. Deodată un câprar, ce se pusese și el jos, îmi face semn cu mâna să merg de grabă până acolo, că are nu știu ce să-mi arate!

Mă duc. Îmi șoptește că, uite, cum s'a pus jos, i-s'a părut, că aude ceva șoapte pe aproape, dar ființă omenească ca'n palmă!

Când se ridică sus, nu mai aude nimic, dar când se pune jos pe pământ, iar aude șoaptele! Nu-i lucru curat. E ceva făcătură, fermecătură pe aci!

M'am pus pe pământ și am simțit și eu fermecătura. Mi-am alipit urechea de pământ, și atunci numai ce aud destul de curat:

— Hallo! Hallo Lublin! apoi ceva injurătură rusească și iară „Hallo Lublin!“

A! știu! mi-am zis. E telefon pe sub pământ!

Așa a fost. Căutând bine împrejur, iacă vedem înainte așa ca un mușunoiu mare, ca o căpiță de tulei răsturnată. Merg, dau tuleii la o parte, iacă o mică deschizătură în pământ, o ușă mică, ca de pivniță mai mică. Pun 3 ficiori cu baioneta spre ușa tainică, apoi izbesc deodată în ea! Se deschide și 3 fețe spăriate de țărani ruși, se uită uimite la noi!

I-am luat de seurt și am aflat că cine mi-s: erau trei ofițeri ruși, în haine de țărani, (ca să nu bată la ochi când vor umbla pe câmp), iar pe sub pământ aveau telefon secret (tainic, ascuns), pe care îl conșuseseră în această scorbitură de pivniță, în care în zile de pace se vede, că își adunau grupene ori alte roade de pe câmp.

Fiindcă armata lor să retrăsese spre Lublin, își lăsase pe aci un telefon ascuns, prin care să dea de știre comandai lor la Lublin, că noi pe unde înaintăm, cât de mulți suntem și ce facem?!

Așa-s de afurisiți Rușii în spionarea inamicului. („Libertatea“).

A apărut:

Sora Terezia de Pruncul Isus.

Este o broșură de 68 pag. infrumșetată cu o mulțime de planșe fotografice în text. Costă abia 10 bani și se poate avea dela librăria semin. teol. din Blaj.

În zilele noastre sbuciumate cărticea aceasta, care ne istorisește viața dumnezească a unei călugărițe sfinte († 1897) va stârni în suflete un puternic curent de încredere și de abandonare totală în brațele lui Dumnezeu. Pacea și mângăierea ce se lasă în inimile tuturor pe urma cetirii acestor pagini pline de roua Spiritului ne silește să o recomandăm cu toată căldura la toată suflarea românească.

Ar fi bine, ca preoții noștri să o procure în câte 50 ori 100 de exemplare și să o desfacă printre credincioșii lor.

MAI NOU.

Telegrame particulare primite în 10 Octomvrie a. m.

Lupte crâncene în jurul Przemyslului.

Budapesta 9 Octomvrie. Dela cartierul general se comunică:

Ofenziva noastră a constrâns pe ruși, ca din sforțările lor zădarnice îndreptate împotriva Przemyslului, cari și-au ajuns culmea în noaptea din 8 Octomvrie și au costat jertfe groaznice pe împresurători, să mai scârțițeze. Ieri înainte de amiază s'a mai potolit focul artileriei împotriva cetății și inamicul a început să-și retragă o parte a forțelor sale la *Lanțul*. Împotriva coloanelor noastre ce înaintează a luat lupta un puternic inamic. Lupta aceasta decurge încă. La Rozwalow am alungat pe dușman.

Luptele din Maramurăș și nordul Ungariei.

În Carpați stăm bine. Retragera inamicului din comitatul Maramurăș a degenerat în fugă. La Bocskó am împrăștiat un puternic detașament de cazaci. În aceste lupte s'a distins și trupa voluntară din Ucraina. Ofensiva noastră prin Besskizi și prin pasul Vereczke progresează în direcția Slawko și Tucholko. Pe inamicul respins din pasul Uzsok îl fugărim prin Turka înainte.

Höfer,

subst. șef. stat. major.

Garnizoana din Antwerpen se pregătește de fugă.

Peste 50 vapoare aruncate în aer.

Essen an der Ruhr la 9 Octmvr.

Rheinisch-Westfalische Zeitung publică în ediția Buchom următoarele din Rotterdam: Azi au aruncat în aier la instigația englezilor în portul dela Antwerpen 32 de vapoare comerciale germane, mai multe vapoare mari de mare și mai bine de 20 vapoare de pe râu, din motivul, că în Holandia nu și-au dat învoirea ca aceste vapoare să fie lăsate în Anglia cu refugiații din Antwerpen. Așa se vede, că garnizoana din Antwerpen

se pregătește de fugă în cazul extrem, Regele Albert a voit să predee orașul. dar englezii l'au împedecat a face aceasta.

Contele Tisza despre situație.

Contele Stefan Tisza întrebând fiind în chestia comunicatelor contrazicătoare din ziare, referitoare la cooperarea trupelor germane, a declarat în cercurile partidului muncii următoarele:

Totdeauna m'au amuzat știrile acelea, cari voiau să descopere ostași germani, acum pe linia Kassa-Oderberg, acum în Galiția ori în Maramurăș. Noi în perfectă solidaritate cu Germania, umăr la umăr luptăm în lupta pe viață și moarte, la care ne-au forțat; în lupta aceasta ne ajutam împrumutat cu încordarea extremă a puterilor noastre și vom ține credincioși laolaltă, până la ajungerea învingerii, care nu poate să rămână.

Germania, pe lângă învingerea coaliției unite inimice, poate să trimită pe câmpul de luptă din Rusia tot mai multe puteri armate; oștirea noastră contopinduse cu aceasta admirabilă putere armată, se luptă în războiul glorios pe malul Vistulei; încordările noastre comune vor învinge acolo oștirea principală rusească. În poziția de mare importanță strategică, din care ne avântăm la lupta decizivă, — armata învingătoare germană o formează aripa stângă, iar noi aripa dreaptă; astfel ne luptăm neștrămutați cu încredere reciprocă, fiecare la locul său și ajutorul neprețuit al Germaniei, astfel se validează; iar nu în modul acela, cum și-au închipuit unii germani, ca unele trupe germane să vină în Galiția noastră, ori să vină în ajutor trupelor noastre, ce se luptă în Carpați.

Căderea Antwerpen-ului.

La încheierea foii primim o telegramă, că orașul Antwerpen a căzut în mâinile Germanilor.

Proprietar, editor: **Emil Tatar.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**

Subscrisul prin aceasta aduc cu plăcere la cunoștința On. Public, că în casele proprii din Strada lungă am deschis

Hotel „Transilvania“.

Comfort modern, cu 9 chilii pentru oaspeți binearanjate, curate și luminoase. Culină curată, mâncări gustoase și iertine.

Vipt se servește și afară de casă cu preț moderat.

Serviț promp. — Beuturi curate și bune.

Blaj, 1 Oct. 1914.

Cu deosebită stimă:
Simion Moldovan,
hotelier.